

536

โลกทัศน์ประชาธิปไตยของตำรวจ : ศึกษากรณีการปฏิบัติหน้าที่ในการควบคุมอาชญากรรม

พันตำรวจโทพงศ์ศักดิ์ ฉายาพันธ์

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-632-243-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I17498442

DEMOCRATIC PERSPECTIVES OF POLICE : A CASE
STUDY OF CRIME PREVENTION BEHAVIOR

Pol.LT Col. Pongpat Chayaphan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Government

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-632-243-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์

โลกทัศน์ประชาธิปไตยของตำรวจ : ศึกษากรณีการปฏิบัติหน้าที่ใน
การควบคุมอาชญากรรม

โดย

พันตำรวจโทพงศ์พัฒน์ ฉายาพันธ์

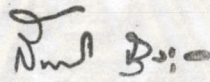
สาขาวิชา

การปกครอง

อาจารย์ที่ปรึกษา

ดร.ไชยันต์ ไชยพร

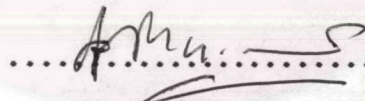
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุญสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

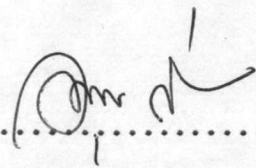
.....ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร.สุจิต บุญบงการ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร.ไชยันต์ ไชยพร)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนุสรณ์ ลิ้มมนัส)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

พงศ์พันธ์ ฉายาพันธ์ โลกทัศน์ประชาธิปไตยของตำรวจ: ศึกษากรณีการปฏิบัติหน้าที่ในการควบคุมอาชญากรรม (Democratic Perspectives of Police: A Case Study of Crime Prevention Behavior) อาจารย์ที่ปรึกษา อ.ดร.ไชยันต์ ไชยพร 164 หน้า ISBN 974-632-243-5.

การศึกษาเรื่องโลกทัศน์ประชาธิปไตยของตำรวจ : ศึกษากรณีการปฏิบัติหน้าที่ในการควบคุมอาชญากรรม เป็นการศึกษาวิจัยเอกสาร (documentary research) และวิจัยภาคสนาม (field research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโลกทัศน์ประชาธิปไตยทางการเมืองต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจในการควบคุมอาชญากรรม

ผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มตัวอย่างตำรวจนครบาลจำนวน 390 คน โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยมีชดิมเลขคณิต และค่า Anova F-test

การวิจัยครั้งนี้ค้นพบว่าโลกทัศน์ทางการเมืองของตำรวจมีแนวโน้มเป็นแบบประชาธิปไตยมากขึ้น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานในการศึกษาที่ได้ตั้งไว้ คือตำรวจระดับเดียวกันที่มีชั้นยศตำมามีโลกทัศน์เป็นประชาธิปไตยมากกว่าตำรวจที่มีชั้นยศสูง มีความสัมพันธ์ที่ต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญที่ .00 ตำรวจที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ระยะสั้นจะมีโลกทัศน์ที่เป็นประชาธิปไตยมากกว่าตำรวจที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่มายาวนาน มีความสัมพันธ์ที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ตำรวจที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมอาชญากรรมโดยตรงจะมีโลกทัศน์ ที่เป็นประชาธิปไตยมากกว่าตำรวจที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการควบคุมอาชญากรรมโดยตรง มีความสัมพันธ์ที่ต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญ .01 และปฏิเสธสมมติฐานที่กล่าวว่าตำรวจที่มีการศึกษาต่ำจะมีโลกทัศน์ที่เป็นประชาธิปไตยมากกว่าตำรวจที่มีการศึกษาสูง เพราะค่าระดับนัยสำคัญที่ได้รับคือค่า .08 ซึ่งสูงกว่าค่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด .05

ภาควิชา ..... การปกครอง
สาขาวิชา ..... การปกครอง
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม .....

##C531997:Major Department of Government

Key word; perspectives/crime/democratic

PONGPAT CHAYAPHAN DEMOCRATIC PERSPECTIVES OF POLICE:A CASE STUDY OF CRIME PREVENTION BEHAVIOR, THESIS ADVISOR:PROF.CHAIYAN CHAIPORN.PH.D. 164 pp. ISBN 974-632-243-5.

The democratic perspectives of police men : a case study of crime prevention behavior study was the documentary research and field research that had the purpose to study the democratic perspectives of police men and the crime prevention behavior.

The samples were 390 metropolis police men. Percentage, mean, one way analysis of variance and F-test were used for analysis.

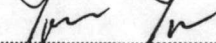
The research found that the police's political perspectives tended to be democratic as the given hypothesis :the lower position police had the higher democratic perspectives than the higher position police statistically significant at the level of .01 ;the shorter time performance experience police had the higher democratic perspectives than the longer time performance experience police statistically significant at the level of .01; the police who had direct duty of crime prevention had the higher democratic perspectives than the police who did not had the direct duty of crime prevention statistically significant at the level of .01. The result rejected the hypothesis that the lower educated police had the higher democratic perspectives than the higher educated police statistically significant at the level of .08 which more than the defined significant level of .05.

ภาควิชา..... การปกครอง

สาขาวิชา..... การปกครอง

ปีการศึกษา..... 2538

ลายมือชื่อนิสิต..... พ.ต.ท.

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อนข้าราชการตำรวจที่ได้ให้ความร่วมมือช่วยเหลือในส่วนต่าง ๆ ของแต่ละขั้นตอนในการศึกษาข้อมูลจนกระทั่งกลายเป็นเอกสารวิจัย และการที่ผู้วิจัยสามารถวิจัยสำเร็จได้ด้วยดีก็เนื่องจากการได้รับความอนุเคราะห์และสนับสนุนจากบุคคลหลายฝ่ายด้วยกัน กล่าวคือ อาจารย์ ดร. ไชยนต์ ไชยพร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร. สุจิต บัญบังการ รศ.ดร. อรุณสรณ์ ลิ้มมณี ได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบคุณทุกท่านที่กล่าวมาด้วยความสำนึกในบุญคุณ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมุติฐานในการวิจัย.....	3
แนวความคิดทางทฤษฎี.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับในการวิจัย.....	4
2. แนวความคิดทางทฤษฎี.....	6
แนวความคิดเกี่ยวกับโลกทัศน์ทางการเมือง.....	6
ความหมายของโลกทัศน์.....	6
องค์ประกอบของโลกทัศน์.....	7
โลกทัศน์ทางการเมือง.....	10
ความสัมพันธ์ของโลกทัศน์ทางการเมืองกับการปฏิบัติงานของตำรวจ.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับหลักการประชาธิปไตย.....	12
ความหมายประชาธิปไตย.....	14
หลักการประชาธิปไตย.....	15
ประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นอุดมการณ์.....	16

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ประชาธิปไตยในฐานะรูปแบบการปกครอง.....	17
ประชาธิปไตยในฐานะวิถีชีวิต.....	18
ปัจจัยที่เกื้ออำนวยต่อความมั่นคงของประชาธิปไตย.....	34
สรุปหลักเกณฑ์ประชาธิปไตย.....	44
แนวความคิดในการปราบปรามอาชญากรรม.....	48
ความหมายของอาชญากรรม.....	48
สาเหตุการเกิดอาชญากรรม.....	49
แนวความคิดทางทฤษฎีในการป้องกันอาชญากรรม.....	52
ทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย.....	52
ทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์.....	53
ทฤษฎีควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม.....	55
งานชุมชนสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในต่างประเทศ.....	60
โครงการประชาสัมพันธ์ของตำรวจ.....	63
โครงการให้ความรู้ด้านการป้องกันอาชญากรรม.....	64
โครงการเยาวชนสัมพันธ์.....	64
โครงการชุมชนสัมพันธ์.....	65
แนวความคิดเกี่ยวกับตำรวจผู้รับใช้ชุมชน.....	66
แนวความคิดที่มาของตำรวจผู้รับใช้ชุมชน.....	67
เปรียบเทียบตำรวจผู้รับใช้ชุมชนกับตำรวจชุมชนสัมพันธ์.....	69
ขั้นตอนการปฏิบัติการดำเนินงานตำรวจผู้รับใช้ชุมชนภายในองค์กรตำรวจ.....	75

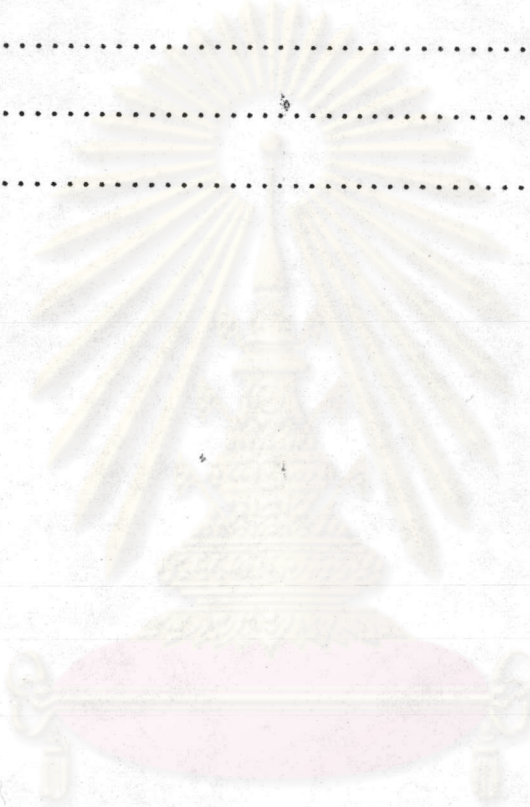

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การตรวจสอบการปฏิบัติขั้นพื้นฐานโดยการสังเกต.....	76
ปัญหาที่เคยพบในการปฏิบัติ.....	77
สรุป.....	78
3. การดำเนินงานวิจัย.....	79
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	79
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	79
การทดสอบเครื่องมือ.....	80
การทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ.....	80
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	81
การวิเคราะห์แบบสอบถาม.....	81
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	82
สรุปกรอบแนวความคิด.....	85
4. ผลการวิเคราะห์.....	86
สถานภาพของตำรวจผู้กรอกแบบสอบถาม.....	87
การพิสูจน์สมมติฐานที่ 1.....	137
การพิสูจน์สมมติฐานที่ 2.....	139
การพิสูจน์สมมติฐานที่ 3.....	141
การพิสูจน์สมมติฐานที่ 4.....	142

สารบัญ (ต่อ)

5. บทสรุป.....	145
สรุปผลการวิจัย.....	146
ข้อเสนอแนะ.....	148
รายการอ้างอิง.....	149
ภาคผนวก.....	154

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่ ๑

1. สถานภาพของตำรวจผู้ตอบแบบสอบถาม.....	87
2. ร้อยละของความคิดเห็นในการควบคุมอาชญากรรมให้ลดน้อยลง โดยแบ่งเขตพื้นที่ให้แคบลง.....	92
3. ร้อยละของความคิดเห็นของการเปลี่ยนแปลงยุทธวิธีให้สอดคล้อง กับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์.....	94
4. ร้อยละของความคิดเห็นในการใช้หลักคุณธรรมเข้ามาช่วยใน เรื่องการเมือง.....	95
5. ร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานีตำรวจไม่ควรมียศ.....	96
6. ร้อยละของความคิดเห็นที่ตำรวจควรไปทำบุญ หรืออ่านหนังสือ.....	97
7. ร้อยละของการดำเนินการของกรมตำรวจที่ใช้หลักคุณธรรม.....	99
8. ร้อยละของความคิดเห็นต่อหัวหน้าสถานีตำรวจ.....	100
9. ร้อยละของความคิดเห็นที่ตำรวจควรมีผู้รับจดหมาย.....	101
10. ร้อยละของความคิดเห็นที่รัฐบาลควรสร้างบ้านพักลูกเจี๊ยนเพิ่มขึ้น.....	102
11. ร้อยละของความคิดเห็นของตำรวจในเรื่องการตรวจค้นรถยนต์.....	104
12. ร้อยละของความคิดเห็นในการขึ้นตู้ถือในตู้ตรวจป้อมยาม.....	105
13. ร้อยละของความคิดเห็นในการเสนอความคิดเห็นการปราบปราม โดยอิสระของผู้บังคับบัญชา.....	106
14. ร้อยละของความคิดเห็นในการเสนอความคิดเห็นในการปราบปราม อาชญากรรมตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา.....	107
15. ร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินงานชุมชนสัมพันธ์.....	108
16. ร้อยละของความคิดเห็นของตำรวจในเรื่องการดำเนินงาน โดยมีจุดเริ่มต้นคือการเข้าไปหาผู้นำชุมชน.....	111
17. ร้อยละความคิดเห็นในเรื่องการเดินตรวจด้วยเท้าของสายตรวจ.....	112

สารบัญตาราง (ต่อ)

18. ร้อยละของความคิดเห็นในการสืบสวนสอบสวนโดยการรวบรวม พยานหลักฐาน.....	114
19. ร้อยละของความคิดเห็นกับวิธีการสืบสวนโดยวิธีการอุ้ม.....	115
20. ร้อยละของความคิดเห็นของสถิติการจับกุม.....	117
21. ร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการเกี่ยวข้องกับประชาชน.....	118
22. ร้อยละของความคิดเห็นในการปฏิบัติงานในฐานะพนักงานสอบสวน.....	119
23. ร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในการปราบปราม อาชญากรรม.....	120
24. ร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำตัวบุคคลที่ติดยาเสพติดไปยังที่อื่น..	121
25. ร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้ที่ติดเชื้อเอดส์ควรมีอยู่ใน โรงพยาบาลเฉพาะโรคเอดส์.....	122
26. ร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการข่มขู่ผู้ต้องหา.....	123
27. ร้อยละของความคิดเห็นในเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ.....	124
28. ร้อยละของความคิดเห็นในการเปลี่ยนอาวุธปืน.....	125
29. ร้อยละของความคิดเห็นในการปรับปรุงกรมตำรวจในยุคใหม่.....	126
30. ร้อยละของความคิดเห็นในการรับข่าวสารความเคลื่อนไหวทางการเมือง.....	128
31. ร้อยละของความคิดเห็นที่ตำรวจต้องทำตัวให้ทันเหตุการณ์และกระแส การเปลี่ยนแปลงของโลก.....	129
32. ร้อยละของความคิดเห็นในการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง.....	130
33. ร้อยละของความคิดเห็นกับการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ รัฐบาล.....	131
34. ร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับตำรวจยุคใหม่ที่ต้องเปลี่ยน ภาพพจน์ในการปฏิบัติหน้าที่.....	132

สารบัญตาราง (ต่อ)

35. ร้อยละของความคิดเห็นในการประหยัดพลังงานและใช้วัสดุใน รูปแบบ Recycle	133
36. ร้อยละของความคิดเห็นการจัดให้ชมงานก้าวไกลไทยท่า (BOI FAIR 95).	134
37. ร้อยละของความคิดเห็นในการอ่านหนังสือพิมพ์คอลัมน์วิพากษ์ วิจารณ์ตำรวจ.....	135
38. ค่าเฉลี่ยขั้นยศของตำรวจต่อโลกทัศน์ประชาชนไปโดยของตำรวจ.....	137
39. ค่าเฉลี่ยประสพการณ์ของตำรวจต่อประชาชนไปโดย.....	139
40. ค่าเฉลี่ยระดับการศึกษาของตำรวจต่อโลกทัศน์ประชาชนไปโดย ของตำรวจ.....	141
41. ความสัมพันธ์ของสายงานการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจต่อโลกทัศน์ ทางการเมือง.....	142

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย